

No 1. jūlija spēkā stāties Administratīvās atbildības likums

Publicēts: 03.07.2020.

Jaunami

Ar 2020. gada 1. jūliju, stājoties spēkā Administratīvās atbildības likumam, ir stājušies spēkā arī likuma par nodokļiem un nodevām grozījumi, kuros noteikti administratīvie pārkāpumi nodokļu jomā, par tiem piemērojami sodi un institūcijas, kuras ir kompetentas veikt administratīvā pārkāpuma procesu.

Administratīvie pārkāpumi nodokļu jomā šobrīd noteikti arī citos nodokļu likumos: [likumā "Par akcīzes nodokli"](#), [Fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likumā](#) un [likumā "Par skaidras naudas deklarēšanu uz valsts robežas"](#).

Likumā "Par nodokļiem un nodevām" pēc būtības ir integrēti nodokļu pārkāpumi, par kuriem administratīvā atbildība līdz šim tika paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, vairumā gadījumu saglabājot līdz šim noteikto naudas soda apmēru.

Naudas soda apmērs ir samazināts par izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas (maksimāli piemērojamais naudas soda apmērs samazināts par 20 naudas soda vienībām jeb 100 eiro), par nodokļu maksātāju reģistrēšanas kārtības neievērošanu (maksimālais naudas soda apmērs fiziskajai personai samazināts par 28 naudas soda vienībām jeb 140 eiro, savukārt minimālais naudas soda apmērs fiziskajai personai un juridiskajai personai samazināts par 32 naudas soda vienībām jeb 160 eiro), par grāmatvedības uzskaitē neuzrādītas darba samaksas izmaksāšanu (maksimāli piemērojamais naudas soda apmērs samazināts par 20 naudas soda vienībām jeb 100 eiro), par skaidrās skaidrā naudā veikto darījumu deklarēšanu, pārkāpjot nodokļu normatīvajos aktos noteikto deklarāciju iesniegšanas termiņu (tā kā noteikts vienots naudas soda apmērs fiziskajām un juridiskajām personām, samazinās fiziskajām personām piemērojamais minimālais naudas soda apmērs par 9 naudas soda vienībām jeb 45 eiro, bet juridiskajām personām par 23 naudas soda vienībām jeb 115 eiro) un par neatļautu darbību veikšanu, lai mainītu normatīvajos aktos noteiktās nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskās ierīces vai iekārtas konstrukciju, iekārtos programmā un radītu iespēju slēpt vai samazināt ar nodokļiem apliekamo objektu (minimālais soda naudas apmērs fiziskajai personai samazināts par 200 naudas soda vienībām jeb 1000 eiro, savukārt maksimālais soda naudas apmērs samazināts par 460 naudas soda vienībām jeb 2300 eiro).

Tāpat likumā "Par nodokļiem un nodevām" ir iekļauti arī jauni administratīvo pārkāpumu sastāvi.

Līdz ar to turpmāk administratīvā atbildība ir noteikta par šādiem nodokļu pārkāpumiem

- 1 Izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas ([135.pants](#));
- 2 Nodokļu maksātāju reģistrēšanās kārtības neievērošana ([136.pants](#));
Ja līdz šim par minēto pārkāpumu bija piemērojams tikai naudas sods, tad ar 2020. gada 1. jūliju fiziskai personai varēs piemērot arī brīdinājumu.
- 3 Grāmatvedības uzskaitē neuzrādītas darba samaksas izmaksāšana ([137.pants](#));
- 4 Neatļautu darījumu veikšana, ja nodokļu maksātājam ir apturēta saimnieciskā darbība ([138.pants](#));
Ja līdz šim naudas sods tika piemērots 30 procentu apmērā no darījuma vai maksājuma summas, tad ar 2020. gada 1. jūliju par minēto pārkāpumu paredzēts naudas sods no 140 eiro līdz 2000 eiro (jeb no divdesmit astoņām līdz četrsimt naudas soda vienībām).
- 5 Skaidras naudas darījumu deklarēšanas nosacījumu un lietošanas ierobežojumu neievērošana ([139.pants](#));
- 6 Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas prasību neievērošana ([140.pants](#));
Attiecībā uz minēto pārkāpumu ar 2020. gada 1. jūliju stājas spēkā šādas izmaiņas:
 - administratīvā atbildība par normatīvajos aktos noteikto nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un

iekārtu apkalpojošo dienestu pienākumu nepildīšanu paredzēta tikai juridiskajām personām, vienlaikus paredzot kā soda veidu arī brīdinājumu (iepriekš tika piemērots tikai naudas sods).

- Ir būtiski palielināts naudas sods par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču vai iekārtu lietošanu, ja ir mainīta to konstrukcija vai programma, ar ko tādējādi radīta iespēja slēpt vai samazināt ar nodokļiem un nodevām apliekamo objektu, kā arī par neatļautu darbību veikšanu, lai mainītu normatīvajos aktos noteikto nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču vai iekārtu konstrukciju, iekļautos programmā un tādējādi radītu iespēju slēpt vai samazināt ar nodokļiem apliekamo objektu. Ja līdz šim par minētajiem pārkāpumiem maksimālais naudas sods bija 4300 eiro, tad turpmāk juridiskajām personām varēs piemērot naudas sodu līdz pat 20 000 eiro (jeb četrtrūkstoš naudas soda vienībām).
- noteikts jauns administratīvais pārkāpums – par normatīvajos aktos noteikto nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču vai iekārtu kontroļentes vai ierakstīto datu nesaglabāšanu līdz normatīvajos aktos paredzētajam termiņam.

7 Nodokļu deklarāciju iesniegšanas termiņu neievērošana ([141.pants](#));

8 Informatīvo deklarāciju iesniegšanas termiņu neievērošana ([142.pants](#));

Gan par nodokļu deklarācijas iesniegšanu, gan informatīvās deklarācijas iesniegšanu, pārkāpjot normatīvajos aktos noteikto iesniegšanas termiņu līdz trim dienām – administratīvā atbildība turpmāk nav paredzēta. Tāpat attiecībā uz abiem minētajiem pārkāpumiem turpmāk paredzēts piemērot arī brīdinājumu (līdz šim bija piemērojams tikai naudas sods).

Attiecībā uz informatīvo deklarāciju (izņemot normā uzskaitīto deklarāciju gadījumos) par iesniegšanas termiņu neievērošanu ir palielināts soda sankcijas apmērs. Ja līdz šim naudas sods bija konstanta summa – 15 eiro – tad turpmāk naudas sods būs piemērojams no 15 eiro līdz 150 eiro (jeb no trim līdz trīdesmit naudas soda vienībām).

Atsevišķi ir izdalīta informatīvā deklarācija – paziņojums par fiziskajai personai izmaksātajām summām, par kuras iesniegšanu, pārkāpjot nodokļu normatīvajos aktos noteikto iesniegšanas termiņu, vai neiesniegšanu, ir piemērojams naudas sods līdz pat 7100 eiro (jeb tūkstoš četršimt divdesmit naudas soda vienībām).

9 Neziņošana par aizdomīgu darījumu ([143.pants](#));

Ja līdz šim tika paredzēts naudas sods līdz 5000 eiro vai līdz 5% no iepriekšējā pārskata gada neto apgrozījuma vai apgrozījuma (ieņēmumiem) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā, tad ar 2020. gada 1. jūliju naudas sods ir līdz 10 procenti no aizdomīgā darījuma summas.

10 Regulējuma neievērošana attiecībā uz elektronisko informācijas uzskaiti būvlaukumā ([144.pants](#)).

Savukārt ar 2020. gada 1. jūliju turpmāk vairs nav paredzēta administratīvā atbildība par šādiem pārkāpumiem:

- par pārkāpumiem, kas izdarīti atkārtoti gada laikā;
- par neizstāšanos no nodokļu maksātāju reģistra normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos;
- par patvaļīgu tirdzniecības vai maksas pakalpojumu atsākšanu tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas vietās, kuru darbību normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos apturējušas tam pilnvarotas institūcijas;
- par normatīvajiem aktiem atbilstošu nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu neuzstādīšanu un neizmantošanu kases un norēķinu operāciju veikšanai valūtas maiņas punktos;
- par informatīvās deklarācijas neiesniegšanu par uzkrājumu ienākumiem nodokļu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā;
- par pārskata par darījumu apliecinājošu dokumentu izlietojumu vai pārskata par stingrās uzskaites plombu izlietojumu neiesniegšanu (*turpmāk par minēto pārkāpumu administratīvā atbildība paredzēta kā par informatīvās deklarācijas iesniegšanas termiņa neievērošanu*);
- par normatīvajiem aktiem atbilstošu nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu neuzstādīšanu un neizmantošanu kases un norēķinu operāciju veikšanai valūtas maiņas punktos.

Vēl viens no būtiskiem grozījumiem, kas piemērojams, sākot ar 2020. gada 1. jūliju, ir [likuma "Par nodokļiem un nodevām"](#)

[32.5 panta trešā daļa](#), kurā noteikta atbildība starptautiskās automātiskās informācijas apmaiņas jomā. Proti, nodokļu administrācijai ir tiesības piemērot nodokļu maksātājam soda naudu līdz 3200 eiro, ja nodokļu maksātājs nodokļu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā nav iesniedzis ziņojumu par pārrobežu shēmām vai nav ievērojis nodokļu normatīvajos aktos paredzēto minētā ziņojuma sagatavošanas un iesniegšanas kārtību.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/no-1-julija-speka-stajies-administrativas-atbildibas-likums>